

Sygn. akt III UK 65/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania E. D.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Biłgoraju
o prawo do świadczenia przedemerytalnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 19 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Lublinie
z dnia 11 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa 861/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie wyrokiem z dnia 11 grudnia 2014 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczonego E. D. od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu z dnia 3 lipca 2014 r. oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Oddziału w Biłgoraju, odmawiającej przyznania ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego, wobec nieudowodnienia wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 35 lat do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Ubezpieczony E. D. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 11 grudnia 2014 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 2 ustawy z dnia

30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wskazując równocześnie regulację art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wyjaśnił przy tym, że w doktrynie przyjmuje się, iż istotne zagadnienie prawne może odnosić się zarówno do prawa procesowego, jak i materialnego i wyraża się w wadze danego zagadnienia dla systemu prawnego oraz w jego znaczeniu w porównaniu z innymi instytucjami. Sąd Najwyższy przyjmuje zaś, że zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawnym, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, a więc w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy winien ocenić czy ubezpieczony E. D. w spornym okresie był pracownikiem. Sąd Najwyższy powinien ocenić czy zachowanie i czynności, jakie wykonywał on w „B.” w B., można zakwalifikować jako wykonywanie pracy „w rozumieniu powołanych wyżej przepisów”. Skarżący dodał przy tym, że zdaje sobie sprawę, iż o istotności zagadnienia prawnego nie powinna decydować wyłącznie tzw. waga społeczna sprawy, gdyż jest to pojęcie ocenne i zmieniające się w zależności od sytuacji społeczno-gospodarczej, aczkolwiek w okolicznościach niniejszej sprawy jest to zagadnienie ważne i doniosłe społecznie, bowiem w sytuacji podobnej do skarżącego znajduje się wielu ubezpieczonych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do

rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada też przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem jednolicie wyrażanym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. dla przykładu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Oznacza to w praktyce, iż zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNP 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02 LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179),

3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Tymczasem uzasadnienie wniosku ubezpieczonego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera jakiegokolwiek argumentacji prawnej, której konsekwencją byłoby sformułowane w tym wniosku pytanie, nazwane przez skarżącego istotnym zagadnieniem prawnym. Trudno bowiem uznać za taką argumentację stwierdzenie, że „Sąd Najwyższy powinien ocenić czy zachowanie i czynności wykonywane jakie wykonywał w „B.” w B. E. D. można zakwalifikować jako wykonywanie pracy w rozumieniu powołanych wyżej przepisów”, która do tego wykazałaby różnorodną ocenę problemu zawartego w postawionym we wniosku pytaniu.

Sformułowane przez ubezpieczonego we wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania „zagadnienie prawne” nie spełnia wyżej wskazanych kryteriów również z tej przyczyny, iż skarżący, powołując się na tę przesłankę przedsądu, nie odnosi jej do żadnych przepisów prawa materialnego lub procesowego. Za spełnienie tego wymogu z całą pewnością nie można bowiem uznać odwołania się do bliżej nieokreślonych „powołanych wyżej przepisów”. Tym samym nie podejmuje w ogóle próby wykazania, że sformułowane przez niego wątpliwości, będące w istocie próbą uzyskania oceny zasadności zarzutu kasacyjnego, stanowią istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego. Jeszcze raz wypada natomiast przypomnieć, że zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie

ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma bowiem podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158 oraz z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51). Niewystarczające jest więc samo sformułowanie zagadnienia prawnego, bez przedstawienia jurydycznej argumentacji służącej wykazaniu, że zagadnienie to rzeczywiście występuje i wymaga wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II UK 311/09, LEX nr 604212).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.